

POSITIONSPAPPER: POST 2020-RAMVERKET FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD

Framtaget av CONCORD Sveriges arbetsgrupp för miljö- och klimaträttvisa. Organisationer som bidragit till och står bakom texten: 2022 Initiative Foundation, Afrikagrupperna, FIAN Sverige, Forum Civ, Framtidsjorden, Islamic Relief Sverige, Jordens vänner, Kristna Fredsrörelsen, Kvinna till Kvinna, Naturskyddsföreningen, Olof Palmes Internationella Center, PMU, Rädda Barnen, Svenska FN-förbundet, The Hunger Project Sweden, Union to Union, Vi-skogen, Världsnaturfonden WWF och We Effect.

Förlusten av biologisk mångfald sker i alarmerande takt och är, liksom klimatkrisen, en av vår tids största utmaningar. Rapporter från FN:s vetenskapliga expertpanel för biologisk mångfald (IPBES) visar att 75 procent av landområden och 66 procent av den marina miljön är starkt påverkad av mänsklig aktivitet.¹ De främsta drivkrafterna bakom förlusten av biologisk mångfald är människans ohållbara nyttjande av mark och vatten, jakt och fiske, klimatförändringar, föroreningar samt främmande (invasiva) arter. Detta är i sin tur starkt kopplat till produktions- och konsumtionsmönster. Förlusten av biologisk mångfald är inte bara alarmerande ur ett miljöperspektiv, utan väl fungerande ekosystem levererar naturnyttor som är grundläggande för vår överlevnad och uppfyllandet av mänskliga rättigheter.

Hittills har de globala ansträngningarna inom ramen för Konventionen om biologisk mångfald varit otillräckliga. Enligt IPBES har merparten av de befintliga målen för konventionens genomförande, Aichimålen, inte uppnåtts. I förhandlingarna om det nya ramverket för biologisk mångfald, det så kallade Post 2020-ramverket, som ska antas under konventionens kommande partsmöte (COP15), måste världens ledare därför visa att de tar vetenskapens larmrapporter och allmänhetens oro på allvar. Gradvisa förändringar är inte längre tillräckliga för att motverka förlusten av biologisk mångfald. Nu krävs en genomgripande samhällsomställning som säkerställer biologisk mångfald utan att underminera mänskliga rättigheter och människors välbefinnande. De areella näringarna måste ta ett större ansvar för den biologiska mångfalden; marknyttjande måste bedrivas utifrån agroekologiska principer och genom hållbart skogsbruk, och i haven bör ett hållbart småskaligt fiske med låg miljöpåverkan främjas.

Vi förväntar oss att Sverige tar ett starkt och tydligt politiskt ledarskap i förhandlingarna, både inom EU och i bilaterala samtal med andra länder. Vi ser behovet av **höjda ambitioner för skydd av ekosystem, arter och genetiska resurser, och mer kraftfulla åtgärder som angriper drivkrafterna bakom artutrotningen**. Ramverket måste också säkerställa koherens och synergier med andra globala åtaganden och policyområden, däribland kring klimatomställning och -anpassning, fattigdomsbekämpning, jämställdhet och uppfyllande av de Globala målen för hållbar utveckling. Därutöver vill vi särskilt lyfta tre områden där vi har höga förhoppningar på Sveriges agerande:

→ **Urfolks och lokalsamhällets rättigheter, roller och kunskap**

Såväl IPBES som FN:s särskilda rapportör för miljö och mänskliga rättigheter² lyfter vikten av att koppla samman skyddet av biologisk mångfald och mänskliga rättigheter. Den centrala och väl dokumenterade roll som urfolk och lokalsamhällen har haft och fortsätter att ha för att motverka förlusten av biologisk mångfald måste erkännas, och de växande hoten mot de som står upp för miljön uppmärksammas. Post 2020-ramverket bör genomsyras av mänskliga rättigheter genom;

¹ IPBES, 2019: [IPBES global assessment report summary for policymakers.pdf](#)

² Resolution i MR-rådet 2017: [A/HRC/34/49 - E - A/HRC/34/49 \(undocs.org\)](#)

- Att erkänna och respektera urfolks och lokalsamhällens rätt³ till mark, territorier, naturresurser och sin traditionella kunskap, samt främja deras förvaltningsmetoder⁴,
- Att om skydd av urfolks och lokalsamhällens mark och territorier planeras, ska principen om ett fritt och informerat förhandssamtycke (FPIC) tillämpas, samt nyttan av de genetiska resurserna fördelas rättvist,
- Att uppmärksamma miljöförsvarens, och särskilt kvinnors, utsatta situation och ta ställning för ett särskilt mål i Post 2020-ramverket för skydd av miljöförsvare.

→ Inkludering och meningsfullt deltagande

Det är stater som har det primära ansvaret för genomförandet av Post 2020-ramverkets mål och delmål. En förutsättning för att genomföra den genomgripande samhällsomställning som krävs är dock att alla samhällets aktörer – däribland nationella och lokala myndigheter, privata sektorn, finansinstitutioner och regionala organisationer – respekterar, aktivt deltar i och verkar för dess verkställande. Inte minst är civilsamhällets meningsfulla deltagande avgörande för att målen ska nås. Post 2020-ramverket bör anta en ”whole-of-society approach” genom;

- Att inrätta lokala, nationella, regionala och internationella plattformar som säkerställer dialog, koordinering, kunskapsutbyte och samarbete mellan olika samhällsaktörer och grupper,
- Att säkerställa urfolk och lokalsamhällens, kvinnors, barns och ungas meningsfulla deltagande och inflytande - från beslut till genomförande och uppföljning - i processer med bäring på deras mark, territorier och resurser, eller med direkt påverkan på deras livsuppehållen,
- Att införa och integrera jämställdhetsindikatorer genomgående i ramverket, dess genomförande och uppföljning, för att säkerställa kvinnors och flickors meningsfulla deltagande samt jämställd och rättvis tillgång, kontroll och fördelning av naturnyttor.

→ Omställning av finansiella flöden

Genomförandet av Post 2020-ramverket kommer att kräva ökade resurser, såväl finansiella som tekniska, och särskilt stödet till låginkomstländer måste öka substantiellt. Detta förutsätter en omställning av finansiella flöden och nya finansieringsåtaganden utöver redan utlovade medel för konventionens genomförande och befintliga biståndsmål. Post 2020-ramverket bör säkerställa behovet av resurser genom;

- Att avskaffa subventioner med skadlig påverkan på biologisk mångfald och att rikta om ekonomiska styrmedel för att främja biologisk mångfald,
- Att minst fördubbla det offentliga finansiella stödet, inklusive genom konventionens egna finansieringsmekanismer, för att stärka låginkomstländers möjligheter och kapacitet att uppnå de nya målen,
- Att inrätta krav på utvecklingen och uppföljningen av nationella finansiella planer för genomförande av Post 2020-ramverket.

³ I enlighet med FN:s deklARATIONER A/61/295 ”on the Rights of Indigenous Peoples” och A/73/165 ”on the Rights of Peasants and Other People Working in Rural Areas”.

⁴ Så kallade ICCA:s, LMMA:s och OECM:s, se: [Territories and areas conserved by indigenous peoples and local communities | ICCA Consortium](#)